

ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการจราจรทางบก ย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม  
อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สมนึก เสงี่ยมงาม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

กันยายน 2553

ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการจราจรทางบก ย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม  
อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สมนึก เสงี่ยมงาม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

กันยายน 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

PROBLEMS AND TRAFFIC IMPROVEMENT GUIDELINES IN CHAOPROM  
MARKET AREA, PHRANAKHON SI AYUTTHAYA DISTRICT,  
PHRANAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE

SOMNUK SANGIEMNGAM

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master of Arts

Degree in Social Sciences for Development

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

September 2010

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการจราจรทางบก ย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โดย	สมนึก เสงี่ยมงาม
สาขา	สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.เกษม บำรุงเวช
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร.นพวรรณ ชีระพันธ์เจริญ

---

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ดร.ชิตชัย สนั่นเสียง)

.....กรรมการ

(ดร.เกษม บำรุงเวช)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นพวรรณ ชีระพันธ์เจริญ)

.....กรรมการ

(พ.ต.อ.วุฒิพงษ์ เพ็ชรกำเนิด)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

.....อธิการบดี

(ดร.บูรพาทิศ พลอยสุวรรณ)

กันยายน พ.ศ. 2553

สมนึก เส็งี่ยมงาม. (2553). ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการจราจรทางบกย่านศูนย์การค้า

ตลาดเจ้าพรหม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). พระนครศรีอยุธยา :

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.เกษม บำรุงเวช,

รองศาสตราจารย์ ดร.นพวรรณ ชีระพันธ์เจริญ

## บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นที่การจราจรทางบก ย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) วิเคราะห์ปัญหาการจราจรทางบก ย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 3) เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการจราจรทางบก ย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม แบบสัมภาษณ์เชิงลึกจากประชาชนทั่วไป จำนวน 20 คน และการสนทนากลุ่ม จากหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้แทนส่วนราชการจำนวน 13 หน่วยงาน และผู้นำชุมชน 5 ชุมชน นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์สาระ ผลการศึกษาพบว่า

บริเวณย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหมคือบริเวณที่เป็นที่ตั้งของสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน ได้แก่ สำนักงานเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ธนาคาร 9 แห่ง ห้างสรรพสินค้า ร้านค้า ร้านทอง และคลินิกอีกหลายแห่ง ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่นิยมมาใช้บริการในบริเวณย่านศูนย์การค้าแห่งนี้เป็นจำนวนมาก มีถนนสายหลัก 7 สาย มีพื้นที่ 0.45 ตารางกิโลเมตร มีอัตราการใช้บริการจราจรหนาแน่นในตอนเช้าในช่วงเวลาตั้งแต่ 03.00 น. ถึง 9.00 น. เนื่องจากมีประชาชนเข้ามาใช้บริการในบริเวณนี้เป็นจำนวนมากโดยเฉพาะช่วงเวลาดังกล่าว ส่วนปัญหาการจราจรทางบกย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะในแต่ละด้านแตกต่างกันออกไป ได้แก่ ด้านการขนส่งมวลชน ปัญหาที่พบส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงเวลาเร่งด่วน การรับส่งผู้โดยสารคับคั่ง ทำให้การจราจรติดขัดเป็นอย่างมาก ด้านการจัดการจราจร ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ ประชาชนส่วนใหญ่มักใช้เส้นทางลัดมากกว่าถนนเส้นสายหลัก ซึ่งเส้นทางลัดอาจมีความคับแคบ เกิดความไม่คล่องตัวด้านการวางผังเมือง ปัญหาที่พบคือโดยเฉพาะในเมืองใหญ่ที่ได้สร้างมานานไม่มีการวางผังเมืองได้อย่างสมบูรณ์ รวมไปถึงการใช้รถใช้ถนนของคน ปัจจัยเกี่ยวกับถนนที่มีไม่เพียงพอ และปัจจัยเกี่ยวกับยานพาหนะและการขนส่ง ที่มีเพิ่มมากขึ้นตามอัตราการเพิ่มของประชากร และ ด้านการขาดระเบียบวินัยการใช้รถใช้ถนน ปัญหาที่พบส่วนใหญ่เกิดจากผู้ใช้รถยังขาดระเบียบวินัยในการใช้รถใช้ถนนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร ส่วนแนวทางในการปรับปรุงการจราจรทางบก ย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า วิธีในการแก้ไขปัญหานั้นทำได้โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับวินัยการใช้รถใช้ถนน ออกระเบียบข้อบังคับอย่างเข้มงวด มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาพื้นที่ถนนให้มีประสิทธิภาพ

Somnuk Sangiemngam. (2010). **Problems and Traffic Improvement Guidelines in Chaoprom Market Area, Phranakhon Si Ayutthaya District, Phranakhon Si Ayutthaya Province.** An Independent Study, M.A. (Social Sciences for Development). Phranakhon Si Ayutthaya : Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Advisory Committee : Dr. Kaseam Bumrungwate, Associate Professor Dr. Noppawan Theerapuncharoen.

### **ABSTRACT**

The purposes of this research were to 1) study the data of traffic area, 2) analyze the traffic problems, and 3) propose traffic improvement guidelines at Chaoprom Market shopping center in Phranakhon Si Ayutthaya province. The instruments are participatory observation, deep interviews from 20 people, group conversations from 13 heads or representatives of public sectors and 5 community leaders. The data were analyzed by the contents.

The findings revealed as follows:

Chaoprom Market area is the place where both public and private sectors are located such as Phranakhon Si Ayutthaya Municipality, Phranakhon Si Ayutthaya Provincial Public Health Office, 9 banks, department stores, shops, gold shops and various clinics. Most people are fond of shopping and using services around here. There are seven main streets including 0.45 square kilometers. The streets are always busy from 03.00 to 09.00 a.m. because people go there to buy things. The sample group suggest the following: 1) Public Transportation, there are lots of vehicles that cause bad traffic during the rush hours, 2) Traffic Management, most people use short-cuts more than main streets, 3) Town Planning, the town was founded for a long time and the planning was not perfect, and there are not enough streets for increasing transportation and population, and 4) Indiscipline on street and vehicle usage, the drivers do not follow the traffic rules. The traffic improvement guidelines are that the drivers should get knowledge on traffic discipline in the streets. There should be strict regulations and by-laws, as well as co-ordination with related units for the effective development of street areas.

## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ดร.จิตชัย สนั่นเสียง ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร ดร.เกษม บำรุงเวช อาจารย์ที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์ ดร.นพวรรณ ชีระพันธ์เจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ช่วยให้คำปรึกษาแนะนำ และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณ พันตำรวจเอกวุฒิพงษ์ เพ็ชรกำหนด รองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษา และยังเป็นกรรมการในการสอบงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ หัวหน้าส่วนราชการ ผู้แทนส่วนราชการ ผู้นำชุมชน ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสนทนากลุ่ม จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้

สุดท้ายขอขอบคุณในคุณพระศรีรัตนตรัย ขอมอบเป็นกตเวทิต์แด่อุปัชฌาย์ อาจารย์ บิคา มารดา และผู้มีคุณทั้งปวง ที่ช่วยประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ เลี้ยงดูให้ความอุปการะอนุเคราะห์ให้กำลังใจ จนทำให้งานวิจัยประสบความสำเร็จลงได้ด้วยดี

สมนึก เสงี่ยมงาม